

Rottermund, Andrzej

Sprawozdanie z działalności Towarzystwa w 1995 r. : Sprawozdanie z działalności Wydziałów : Wydział II Nauk Historycznych, Społecznych i Filozoficznych : Referaty i streszczenia : Zamek Królewski i architektura klasycyzmu warszawskiego [Streszczenie]

Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 58, 99-100

1995

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

praw aksjologicznych są prawdziwe oceny, czyli zdania o indywidualach, bezpośrednio uzasadnione i sprawdzalne (*Etyka jako nauka empiryczna*, 1949).

* * *

W zakończeniu pięknej monografii *Wilno – wydanej w serii „Cuda Polski” – Jerzy Remer napisał, że książka ta „pragnęła przyczynić się choć w najskromniejszej mierze do poznania duchowego oblicza niezapomnianego miasta, które zdobyło już dawno uczucia wszystkich kochających jego wspaniałą i promienną przeszłość, jego męczeński żywot, jego wyzwolenie radości i jego najcudniejsze twory przyrody i sztuki; chciała też być przewodnikiem-przyjacielem tych jeszcze, którzy nie zostawili tam swego serca”.*

Chciałbym, żeby rzut oka na filozoficzne oblicze tego niezwykłego miasta był aneksem do tamtej przedwojennej monografii.

Andrzej Rottermund

ZAMEK KRÓLEWSKI I ARCHITEKTURA
KLASYCYZMU WARSZAWSKIEGO
(Streszczenie)

W drugiej połowie XVII wieku Warszawa awansowała do rzędu kilkunastu dużych miast europejskich. Swoją pozycję zawdzięczała przemianom, które zachodziły stopniowo w ustroju państwa, w życiu politycznym i społecznym oraz w życiu kulturalnym i naukowym Rzeczypospolitej. Rolę szczególną odegrał tu mecenat artystyczny Stanisława Augusta, a w jego ramach dokonania architektoniczne i urbanistyczne.

Wpłynęły one na przyjęcie nowej, formalnie zdyscyplinowanej architektury klasycystycznej. Miejscem promieniującym nowymi ideami artystycznymi był Zamek Królewski w Warszawie, do przebudowy którego zatrudnił król najwybitniejszych architektów jak Victor Louis, Jakub Fontana, Dominik Merlini, Jan Chrystian Kamsetzer.

Kolejne projekty przebudowy Zamku Królewskiego wyraziły zasadnicze idee związane z królewskimi programami sprawowania władzy i uwarunkowane były zewnętrzną i wewnętrzną sytuacją polityczną kraju. Sądzę, że największym osiągnięciem mecenatu Stanisława Augusta było uformowanie wielkiego talentu Jana Chrystiana Kamsetzera – twórcy indywidualnego stylu monumentalnych wnętrz neoklasycystycznych. Czas panowania Stanisława Augusta był dla obrazu Warszawy okresem tuszowania barokowego wyglądu miasta. Nie był to jednak proces, który obraz miasta zasadniczo

zmienił. Zmiany tej dokonały dopiero władze administracyjne Królestwa Polskiego lat 1815-1830. Planowana organizacja przestrzenna miasta nadała Warszawie wygląd nowoczesnej metropolii europejskiej, a architektoniczne elementy tego programu stały się środkami propagandy politycznej. Ujednolicono zabudowę głównych arterii miejskich oraz wzniesiono kilka monumentalnych kompleksów przy pl. Teatralnym, pl. Bankowym. Do realizacji programu sprowadzono z Włoch architekta Antonia Corazziego.

Komisja Logiki

1. Został wydany kolejny zeszyt Biuletynu Komisji Logiki, Nr 5, datowany na kwiecień 1995, w języku angielskim (niektóre wcześniejsze wydawano w jęz. polskim). Podobnie jak poprzednie, był on traktowany jako element większego projektu, który Komisja realizowała wspólnie z innymi instytucjami naukowymi (co m.in. umożliwiło pokrycie kosztów Biuletynu). Tym razem był to projekt naukowego periodyku elektronicznego w Internecie, którego wersja eksperymentalna została zainstalowana w czerwcu 1995 r. na serwerze PLEARN.EDU.PL w protokole GOPHER.

Dwumiesięczne wyprzedzenie instalacji przez Biuletyn umożliwiło dyskusję nad jej projektem, m.in. korespondencyjną wymianę zdań z zarządem „Leibniz Gesellschaft” w Hanowerze, co wpłynęło na modyfikację projektu. Najważniejsza z nich to ta, że projektowany tytuł periodyku *Leibniz Transactions* został zamieniony na *Mathesis Universalis*; nowa wersja także nawiązuje do Leibniza (autora projektu dyscypliny pod tą nazwą), a zarazem unika ograniczenia do tematyki leibnizjańskiej. W zrealizowanej wersji elektronicznej znalazły się m.in. dobrze mieszczące się w tym hasle teksty z zakresu automatycznego dowodzenia twierdzeń matematycznych.

2. Wspomniana instalacja periodyku ma charakter eksperymentalny. Pozwoliło to na zdobycie doświadczeń, które następnie zostały wykorzystane w przygotowaniu ostatecznej wersji. Wersja ta należy już do nowego etapu rozwoju Internetu, mianowicie protokołu WWW (zwięzłe wyjaśnienia na ten temat można znaleźć w książce *Tajniki Internetu*). Zostały przygotowane dwa numery, *Autumn 1995* i *Winter 1996*, których instalacja planowana jest na połowę stycznia 1996 na serwerze SAXON.PIP.COM.PL firmy „allo-allo” (jako lepszym technicznie od serwerów UW). Koszt tego przedsięwzięcia sięga 10 000 (nowych) zł., podczas gdy w TNW spotkałem się (w poprzedniej kadencji) z odmową finansowania nawet Biuletynu Komisji Logiki TNW, trzeba więc było pozyskać do udziału inne instytucje. Są nimi: Filia UW w Białymstoku (gdzie kieruje Zakładem Logiki) oraz